

הענין שלי

בית המדרש
החסידים ברסלב
מאנטשעסטער יצ"ו

גליזן ד'
פ' וארא תשפ"ג

דיבורים מאירים ומחזקים מתוך ה"רב שיה" בכינוס "על הפורקן"

מה שאמרנו לעיל (בשאלה הקודמת). שכל מה שיש לאדם, הכל נכנס בענין של תפילה.

אבל ר' נתן גם ממשיך פה מיד ואומר: שאַזְכָּה לְהוֹצִיא הַקּוֹל וְהַדְּבַר שֶׁל הַתְּפִלָּה בְּכַח גְּדוּל וְאַזְכָּה שִׁיהִי קוֹלִי נִשְׁמָע כְּמוֹ רַעַם גְּבוּרֹתַיָּהּ, וְהַקּוֹל הַזֶּה יַעֲוֹרר כְּנֶגֶת לְבַי. וכו'. הרי כמו שדיברנו, שזה נעשה ממילא. ס'דונערט זיך. כשאדם מתפלל כדבעי עם כוונה כמו שצריך, וכמו שדיברנו לעיל, לא להתייגע להבין מה הסיפור אומר, רק ש'הוא' המתפלל עכשיו, ובאופן כזה א"א שלא לצעוק! הוא מרגיש בעצמו, 'מה קורה פה? רבש"ע! אני כ"כ רוצה להשיג טעם ומתיקות! אם היה לי טעם לא הייתי נראה כמו שאני נראה עכשיו!' ס'שרייט זיך, הדבר צועק מאיליו, אז, הצעקה היא אחרת. זה לא צעקה שמתחיל עם "הנני מוכן ומזומן לצעוק", זה פשוט 'א געשריי', שאגת הלב מתוך תוכיות פנימיות הנפש, יש כל מיני לשונות שמוצאים בליקוטי תפילות שפשוט אי אפשר לאומרם בלי צעקה! הנפש פשוט מעצמה צועקת ושואגת מהשתפכותה אל אביה. נסה לומר ליקוטי תפילות בקול נמוך... לא תצליח!

לסיכום, לא ש'צריכים' לצעוק, שיש דין כזה שצריך קולות גדולות, וגם לא שהרצון יהיה 'אני רוצה לצעוק', אלא שנעשה באופן 'ממילא', שאי אפשר להתאפק מלהביע עומק הלב בלי הרמת הקול.

אמנם אצל רביה"ק יש בכל דבר את הכלל של 'דבר

השואל: ואם מדברים כבר מתפילה בכת, האם היה ענין ברסלב להתפלל בקול גדול ובצעקה? או העיקר היתה ה'כוונה' ודייקא ע"ז היו נותנין את הדגש?

הרב יוסף בענעדיקט: הנה, אצל כל הסיפורים על אנ"ש בעניני תפילה רואים שבמציאות אכן היו מתפללים בקול גדול, כמעט בכל מקום שקוראים על עניני תפילה רואים שזה מה שהיה במציאות, אבל האם נתנו 'דגש' ע"ז? לא נראה. רביה"ק הרבה פעמים בהביאו ענין של תפילה הוא מביאו באופן של תפילה 'בכוונה'. רק שבאופן ממילא היה כך. מסופר אצל רביה"ק, שהיו יושבים אצל סעודה, והנשים היו יושבות בחדר אחר, ואשה אחת אמרה שכבר ברכו ברכהמ"ז, אז אמרה מרת אדל בת רבינו ז"ל, כשמברכין אנשי אבי הק', כבר שומעין אותם (ווען מיין טאטענ'ס לייט בענטשן, הערט מען שוין), וכעין זה יש בעוד הרבה מקומות שרואים שהיו צעקות. אבל זה לא היה כי רצו שיהיה פה 'צעקה', לשם צעקה.

(כאן הביא אחד מאנ"ש אל המשיב החשוב את הספה"ק ליקוטי תפילות על הענין הזה (ליקו"ת ח"א תפילה ה) והקריא את זה מבפנים) וְתִזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהַתְּפַלֵּל לְפָנֶיךָ בְּכָל כַּחַי, וְכָל מִינֵי כַח שֶׁנִּמְצָא בִּי בְּרַמ"ח אֲבָרֵי וְשֵׁס"ה גִּידֵי, בְּבֶשֶׁר וְגִידֵינִי וְעֶצְמוֹתַי וְעוֹרְקֵי בְּחֶלֶב וּבְדָם, וְכָל הַכַּח שֶׁיֵּשׁ בְּמַח שְׁבָרָאשׁ וּבְמַח שְׁמַתְפִּשֵׁט בְּכָל הַגּוּף, וְכָל הַכַּח שֶׁיֵּשׁ בְּחַמְשָׁה חוּשִׁים, וְכָל שְׂאֵר מִינֵי כַחוֹת כְּלָם יִכְלְלוּ בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה. ר' נתן אומר פה

הרב משה נחמן קריגער: אנשי שלומינו היו צועקים. זהו המציאות. יש באשרייבונג שמישהו כתב על אנ"ש שבעיר בארדיטשוב, ובתוך הדברים מתאר צורת תפילתם, וכותב על נעימות התפילה שם, "הם לא צעקו אל אלקים כמנהג שכניהם, חסידי קרלין, בשקט ובנחת שטפה תפילתם, מרנינה לב ונפש". כך כותב. והכל כמו שמדברים פה. לא היה 'ענין בפני עצמו' לצעוק, אלא שבמציאות היו מרימים את הקול אצל בתפילה.

ר' נתן בליקוטי הלכות ה'ל' נזיקין ה'ל' ד' אות כ"ח, מבאר כל 'מעשה המרכבה' על מיני אנשים שונים. ומפרש הפסוק "וּמְתוּכָה כְּעֵין הַחֲשָׁמַל", על אנשי הצדיק, וזה לשונו: חֲשָׁמַל אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבָרְכָה, חֵיוֹת אֲשֶׁר מְמַלְלוֹת, "הֵינּוּ בְּחִינַת הַכְּשָׁרִים הַתְּמִימִים הַמְּקַרְבִּים לְצַדִּיקֵי אֲמֶת שֶׁהֵם מְתַפְלְלִים בְּחַיֹּת וְהַתְּלַהּבוֹת וְרוֹעֲשִׁים וּבוֹעֲרִים לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּלַבַּת אֲשֶׁר בְּבְחִינַת רְשָׁפִיָּה רְשָׁפֵי אֲשֶׁר", היינו ש'כעין החשמל' אלו המקורבים לצדיק, שבווערים בתפילה, 'רוועשים', יש שמה רעש גדול, שומעים את תפילתם, וכמו שהזכיר ר' יוסל, 'ווען מיין טאטענ'ס לייט בענטשן, הערט מען זיי, רוועשים ובווערים לה' ית'.

אך ר' נתן ממשיך שם, שבעצם דבר זה הוא אצל כל יהודי, וז"ל: שְׁזָה נֶאֱמַר עַל כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל, כִּי לֵב כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל בּוֹעֵר בְּטַבְּעוֹ מֵאֵד לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁלֶּהֲבַת אֲשֶׁר. ולמה זה דווקא אצל המקורבים לצדיק? ע"ז אומר ר' נתן: אִךְ הַחֲכָמוֹת הַנִּלְוֹת וְהַתְּאֻוֹת מִתְגַּבְּרִין בְּכָל עֵת לְכַבּוֹת חַס וְשְׁלוֹם, אֲבָל עַל יְדֵי הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים נִתְעוֹרֵר לֵב כָּל אֶחָד וּבוֹעֵר לֵה' יִתְבָּרַךְ כְּרְאוּי. ממילא, אצל המקורבים אל הצדיק, כך צריך התפילה אכן ליראות, כי האש בווערת, והם מתפללים בקול.

למעשה ממ"ג צריך להתפלל בקול. כי אם מתפלל וקשה לו לכוון, אז הרי אומרים חז"ל הקול מעורר הכוונה. ואם מתפלל בכוונה כדבעי, הרי רביה"ק אומר הכוונה מעורר הקול! אבל זה לא ענין של 'מאכן קולות'. אלא כל אחד מתפלל בקול, כפי הקול שלו, באופן שיכול לקשר הדיבור אל המחשבה.

והיפוכו'. אם הצעקה לא באה מאיליה, צועקים וצעקים ביז ס'שרייט זיך, וכמ"ש רביה"ק אם נמצאים טיף אין דער בלאטע מה עושים, מ'שרייט און מ'שרייט און מ'שרייט. לאיפה רוצים להגיע בזה? שהצעקה כבר תהא באופן דממילא, בבחי' מען שניצט זיך איין רוגז. אבל לא שיש בזה מטרה כשלעצמה, המטרה היא שהכאבים באמת יכאבו, ושאל הצל ההודאות באמת יורגשו רגשי השמחה, כל מצב לפי ענינו, שאז ממילא כבר הקול תבוא מעצמה.

הרב יעקב מרדכי פריעדמאן: אין לי מה להוסיף, ורק אומר, שבאם באמת היה ענין רציני בזה, להעמיד את עצמינו אצל התפילה ולעשות צעקות, בוודאי שהייתי רואה את זה אצל אאמו"ר שליט"א (הרה"ח ר' יצחק פריעדמאן שליט"א), ולא ראיתיו עד הנה שיעשה את זה, ממש כעין 'לשם יחוד' לצעוק...

אלא שלאמיתו של דבר יש כזה ענין. ראיתי קצת בשם רלווי"צ לכאן ולכאן, מעשיות מה'עובדים' בעיר אומן, שהיו ממש כנהמות החיות ביער. אלא מה, הנה רביה"ק אמר שאין לנו להרשות את העולם לרמות אותנו. וגם אין לנו להרשות לעצמינו לאנות את עצמינו!

וצריכים לצעוק הרבה הרבה על זה הדבר בעצמו, שהצעקות שלנו יהיו עם אמת. הרי במקומינו, לא נהגו ללכת אל התפילה עם תכנית שלימה על אופן השאגות, שבעת אמירת הודו באה הצעקה ברמה אחת, ובעת הללוקה ברמה אחרת וכו'. הרי אנחנו בסה"כ רוצים להגיע אל מדריגת 'לקשר הדיבור אל המח'. ולפיכך, ודאי שיש עצות לזה, הקול מעורר את הכוונה, אלא שכל אחד צריך לדעת לעצמו איפה שאוחז, ויהיה עם אמת. נבוא נסתכל על חנוכה, היה פה מנין ב"ה, ואכן באופן טבעי, אחרי שיש עולם שמתחילים הודו ביחד, אז ממילא יש קול גדול יותר משאר בתי כנסיות, אבל לומר שהיה כאן 'קולות וברקים'? לא. פשוט ס'דאווענט זיך, נכנסין אל התיבה קצת, וממילא יש הרמת קול קצת יותר מן הרגיל.

**...הכוונה מעורר הקול!
אבל זה לא ענין של
'מאכן קולות'. אלא
כל אחד מתפלל בקול,
כפי הקול שלו, באופן
שיכול לקשר הדיבור
אל המחשבה...**

